

ANTYKONCEPCJA (konferencja)

Definicja

Anty – przeciw

Conceptio – poczęcie

Antykoncepcja jest to więc uniemożliwienie poczęcia nowego życia, przy pomocy sposobów, które w czasie współżycia nie dopuszczają do połączenia się komórek rozrodczych, względnie je niszczą.

Inny rodzaj antykoncepcji powoduje nieprawidłowe działanie hormonów w miesięczkowym cyklu kobiety.

Metody antykoncepcyjne i ich skutki

Środki antykoncepcyjne są technicznymi narzędziami (farmakologicznymi, mechanicznymi lub chemicznymi), starającymi się usunąć płodność. Służą do tego, aby akt seksualny mógł się odbyć nie pociągając za sobą przypuszczalnego poczęcia.

Wyróżniamy następujące metody antykoncepcyjne:

1. *Sterylizacja* – jest ona zabiegiem chirurgicznym, który czyni kobietę lub mężczyznę niezdolnym do przekazywania życia. Zabieg ten pozbawia człowieka pełnego zdrowia, niesie za sobą ryzyko powikłań a także śmierć. Zabieg ten czyni człowieka nieplodnym na całe życie i jest nieodwracalny.
2. *Stosunek przerywany* – prowadzi on do znerwicowania na skutek lęku o poczęcie. U kobiety może prowadzić do zmian chorobowych narządu rodno. U mężczyzny może doprowadzić do impotencji.
3. *Środki antykoncepcyjne* – dzielimy je na:
 - a) mechaniczne
 - b) chemiczne
 - c) hormonalne.

Środki mechaniczne:

- używane są przez mężczyznę i przez kobietę, stanowią one zaporę dla plemników, nie dopuszczają, aby przeniknęły one w głąb narządu rodno (np. kapturek, krążek, prezerwatywa),
- zgodnie z opinią lekarzy nie ma takiego środka mechanicznego wprowadzanego do organizmu kobiety, który nie wywoływałby u niej stanu zapalnego, stany te mogą powodować poważne schorzenia, a nawet konieczność operacji.

Środki chemiczne:

- zawierają substancje plemnikobójcze (np. pasty, galaretki, środki pienne),
- powodują miejscowe stany zapalne i reakcje alergiczne, mogą też uszkodzić inne komórki np. komórki jajowe lub macicy, ponieważ pozostają przez wiele dni w drogach rodnych kobiety i przyległych tkankach,
- wywołują też wady rozwojowe u dzieci matek stosujących środki plemnikobójcze (deformacja szkieletu, zaburzenia neurologiczne układu krążenia, układu pokarmowego, mongolizm, deformację kończyn czy złośliwe guzy mózgu).

Środki hormonalne:

- blokują w przysadce mózgowej wydalanie hormonów odpowiedzialnych za jajeczkowanie,
- ingerują nie tylko w stan narządów rodnych kobiety, ale również w całokształt funkcji organizmu,
- działania niepożądane przy stosowaniu doustnych leków antykoncepcyjnych: stany skrzepowo – zatorowe, uszkodzenia wątroby, zaburzenia w miesiączkowaniu, zaburzenia emocjonalne.

Środki wczesnoporonne (abortywne) i ich skutki

Czasami błędnie zaliczane są do środków antykoncepcyjnych. Nie przeszkadzają we współżyciu ani w zespoleeniu się rozrodczych komórek rodzicielskich. Uniemożliwiają dalszy rozwój zarodka powodujące wczesne poronienie, śmierć poczętego, rozwijającego się dziecka.

Do środków wczesnoporonnych zaliczamy:

1. *Spirale (wkładki) wewnątrzmaciczne* – spirala jest typowym narzędziem służącym do przerwania ciąży we wczesnym stadium rozwoju dziecka; działanie wkładki polega na ciągłym uszkodzaniu błony śluzowej macicy; inne działanie wkładki polega na przyspieszeniu przesuwania się zarodka z miejsca zapłodnienia do macicy, prawidłowo powinien znaleźć się tam po 6-7 dniach, jeżeli znajdzie się tam wcześniej – zagnieżdżenie się, w jeszcze nieprzygotowanym miejscu, jest niemożliwe – więc zostaje skazany na śmierć; spowiednik nie może dać rozgrzeszenia kobiecie noszącej wkładkę wewnątrzmaciczną, dopóki wkładka nie zostanie usunięta.
2. *Pigułki hormonalne o działaniu abortywnym* – w skład tabletek o działaniu poronnym wchodzi syntetyczne hormony płciowe w zmniejszonych ilościach, ale w takich porcjach, że hamują prawidłowy rozwój błony śluzowej macicy; zarodek nie może zagnieżdżyć się i rozwijać w uszkodzonej śluzówce macicy, i dlatego ginie; produkowane są również tabletki, których działanie sprawia, iż po zapłodnieniu niemal od razu wszczynają akcję porodową, na skutek skurczów macicy poczęte życie jest wydalone i niszczone.

Konsekwencje stosowania środków antykoncepcyjnych

1. Mogą poważnie zaszkodzić zdrowiu.
2. Skłaniają małżonków do przywiązywania większej wagi do ilości aktów seksualnych, a nie do ich jakości.
3. Kształtują w partnerach psychologię posiadania (każde z nich pragnie posiadać ciało drugiego, aby odczuwać egoistyczną rozkosz (konsumizm seksualny)).
4. Małżonkowie zamykają się na życie, które jest podstawowym darem, największym, jaki można dać własnym dzieciom.
5. Nie mają oni w poszanowaniu jednocześnie procesu aktu seksualnego (stosunek przerywany) oraz bezpośredniego związku ciał (prezerwatywy).
6. Przyzwyczajanie małżonków do zwracania większej uwagi na egoistyczne pragnienie niż na dar z siebie oraz przyjęcie małżonka.
7. Praktykowanie wzajemnej masturbacji.

Dlaczego Kościół sprzeciwia się antykoncepcji?

- 1) Antykoncepcja jest wyrazem braku szacunku dla tajemnicy życia i płodności. Płodność uważa się za wroga, przed którym trzeba się bronić i mieć się na baczności.
- 2) Antykoncepcja sprzeciwia się ustanowionym przez Boga prawom natury. Dawcą życia jest Bóg. Rodzice są bezpośrednimi współpracownikami Stwórcy w dziele stworzenia nowego człowieka. Dawcą życia jest jednak sam Bóg, który obdarowuje dziecko duszą nieśmiertelną. Akt małżeński z zastosowaniem antykoncepcji jest samowolnym działaniem wbrew prawu Bożemu.
- 3) Pan Bóg jest Panem życia i dawcą życia, a rodzice są współpracownikami. Przez stosowanie antykoncepcji porządek zostaje odwrócony. Partnerzy stawiają siebie w roli Pana Boga – dawcy życia. Stosując antykoncepcję przywłaszczają sobie niejako kompetencje Pana Boga, uzależniając wyłącznie od własnej woli ostateczną decyzję w powołaniu do życia ich dziecka.
- 4) Stosunek przerywany może doprowadzić do nerwicy, tym bardziej, że partnerzy są świadomi zawodności tej metody.

Świadectwo

„Dziecko, które chciałam usunąć, przeżyło”

Z ostatnich przeżyć, które można by powiedzieć mną wstrząsnęło, był poród kobiety, która rodziła czwarte dziecko. Przebiegał całkiem normalnie. Urodziło się zdrowe, ładne dziecko. Był to chłopczyk. Problem zaczął się w momencie rodzenia łożyska. Nie mogło się urodzić. Pytamy pacjentkę, czy przy poprzednich ciążach były problemy z łożyskiem. Ona odpowiada, że nie było żadnych problemów. Więc pytamy, czy kiedykolwiek usuwała już ciążę. Pacjentka po chwili przerwy odpowiada: usuwałam tę ciążę. Jak to pani usuwała? No bo akurat tak się zdarzyło, że kiedy stwierdziłam, że jestem w ciąży, w domu zaczęły się problemy. Mąż zaczął nadużywać alkoholu, ja miałam ze sobą masę problemów i zdecydowałam się na bardzo drastyczną metodę. Chciałam pozbyć się dziecka. Poszłam usunąć ciążę. Przeżyłam to strasznie, ale po dwóch miesiącach poczułam ruchy. Byłam zszokowana, a zarazem pewna, że to jest to dziecko, które miało żyć. Czułam się po części usprawiedliwiona i bardzo się cieszyłam, że jednak dziecko się urodzi. Bałam się przez cały czas o to, jakie będzie. Teraz – stwierdziła – już mi zupełnie nie zależy, co się ze mną będzie działo, czy będą problemy z łożyskiem, czy nie, byle ono było całe i zdrowe.

(Anna – położna)

„Przez działanie antykoncepcyjne małżonkowie uważają się nie za współtwórców ze Stwórczą mocą Bożą, lecz sami za ostateczną instancję ludzkiego życia. Tak pojęta antykoncepcja musi być obiektywnie osądzona, jako z gruntu niedozwolona, do tego stopnia, iż nigdy nie da się jej żadnymi racjami usprawiedliwić”.

(Ojciec święty Jan Paweł II)

STEROWANIE PŁODNOŚCIĄ – ANTYKONCEPCJA (spotkanie w grupie)

Treść:

Metody i środki antykoncepcyjne: różnice w działaniu, ich wpływ na zdrowie i psychikę kobiety.

Cele:

Po przeprowadzonym spotkaniu uczestnik powinien:

- znać działanie środków antykoncepcyjnych i skutki uboczne ich stosowania,
- chcieć być odpowiedzialny za swoje działania seksualne, żywić szacunek dla życia.

Środki dydaktyczne:

Po dwie karteczki samoprzylepne dla każdego uczestnika oraz jedna karteczka zwykła, tablica anatomiczna przedstawiająca schemat narządu rozrodczego kobiety oraz „Mechanizmy działania środków antykoncepcyjnych”, ulotki różnych środków antykoncepcyjnych.

PRZEBIEG SPOTKANIA

1. *Animator zadaje pytanie: Co to jest antykoncepcja? Uczestnicy swoje wypowiedzi zapisują na kartkach, które wrzucają do koszyczka. Niektóre z nich animator odczytuje i wyjaśnia:*

Wyraz antykoncepcja ma źródło w języku greckim i łacińskim i oznacza: greckie **anti** – przeciw (przeciwieństwo, zwalczanie czegoś) oraz łacińskie **concepicio** – poczęcie. Słowo to oznacza więc zamierzone działanie przeciw poczęciu. Współżycie seksualne, będąc szczytowym momentem okazywania sobie miłości, z punktu widzenia biologii ma na celu przekazywanie życia. Część par, chcąc uniknąć poczęcia dziecka, przed lub podczas współżycia stosuje środki antykoncepcyjne. Ingerują one w naturalny rytm płodności.

2. *Animator poleca wykonanie następującego zadania:*

Ustalcie 3 najważniejsze kryteria, jakie waszym zdaniem powinien spełniać środek antykoncepcyjny.

Animator spisuje na arkuszu zgłoszone pomysły (jeśli niektóre kryteria się powtarzają, to zaznacza „+” przy danym sformułowaniu).

Kryteria zgłaszane przez uczestników to:

- **duża skuteczność,**
- **nieszkodliwość dla zdrowia,**
- **łatwość w stosowaniu,**
- **przystępna cena.**

Następnie animator poleca:

Przeanalizujmy teraz – mając na uwadze podane przez was kryteria, jakie powinny spełniać środki antykoncepcyjne – mechanizmy ich działania i skutki uboczne najbardziej znanych:

- tabletki hormonalnej,
- prezerwatywy,
- środków plemnikobójczych (chemicznych).

3. Animator pokazuje planszę:

Mechanizmy działania najbardziej znanych środków antykoncepcyjnych

Środki hormonalne (doustna pigułka hormonalna)	- powodują zaburzenia czynności jajników (hamowanie owulacji) - zmiany w śluzie szyjkowym - zmiany w śluzówce macicy (uniemożliwiają zagnieżdżenie się poczętego dziecka)
Środki barierowe (np. prezerwatywa)	-stwarzają mechaniczną przeszkodę dla plemników
Środki plemnikobójcze	- niszczą plemniki

Animator wyjaśnia:

Skuteczność hormonalnych tabletek (nazywanych potocznie pigułkami) jest wysoka, bo sięga ok. 98 %. Najbardziej popularna tabletką hormonalną zawiera estrogen i progesteron – syntetyczne hormony podobne do wydzielanych przez jajnik w czasie cyklu miesięczkowego. Jej działanie polega m.in. na zakłóceniu naturalnego cyklu kobiety. Blokuje ona wydzielanie hormonów produkowanych przez przysadkę mózgową, stymulujących określone procesy w jajnikach, polegające na dojrzewaniu komórki jajowej, jajeczkowaniu i czynności ciała żółtego.

Tabletka hormonalna ma 4 kierunki działania:

- blokuje poprzez przysadkę jajeczkowanie,
- zagęszcza śluz szyjkowy, który staje się nieprzepuszczalny dla plemników,
- zwalnia przesuwanie się zarodka ludzkiego w kierunku macicy,
- powoduje zmiany w błonie śluzowej macicy uniemożliwiające zagnieżdżenie się zarodka ludzkiego.

Działania antykoncepcyjne wykazują tylko 1 i 2 kierunek. 3 i 4 powodują obumarcie zarodka. Tabletki najnowszej generacji zawierają bardzo małą ilość hormonów, dlatego prawie wyłącznie działają w dwóch ostatnich wymienionych kierunkach. Są również tabletki zawierające tylko 1 hormon – syntetyczny progesteron. Nazywa się je minipigułkami. Zmieniają one wyściółkę macicy, przeciwdziałają zagnieżdżeniu się poczętego dziecka w macicy, uniemożliwiając jego rozwój.

Tabletki hormonalne mają szkodliwy wpływ na zdrowie kobiety, np. mogą przyczynić się do powikłań zatorowo-zakrzepowych (pod wpływem syntetycznych hormonów mogą tworzyć się zakrzepy zagrażające życiu).

Następnie animator odczytuje ostrzeżenie producenta środka hormonalnego o nazwie Cilest:

Używanie doustnych środków antykoncepcyjnych jest związane ze wzrostem ryzyka ciężkich chorób, takich jak: zmiany zakrzepowo-zatorowe, zawał serca czy udar.

Tymczasem prawda o skutkach stosowania tabletek hormonalnych jest taka, że obok tych wymienionych mogą jeszcze wystąpić inne powikłania.

Konsekwencją stosowania antykoncepcji mogą być również choroby wątroby, otyłość, niepłodność, choroby nowotworowe łagodne i złośliwe, zaburzenia rozwoju psychoseksualnego, wtórna niepłodność, większa podatność na infekcje oraz zaburzenia psychiczne – depresja, oziębłość.

Kolejnym środkiem jest prezerwatywa. Jest to środek antykoncepcyjny średnio skuteczny. Powodem zawodności jest to, że prezerwatywa czasem ześlizguje się – ze względu na specyficzne właściwości spermy. Guma lateksowa, z której wykonana jest prezerwatywa, ma mikropory, przez które może przeniknąć plemnik. Powoduje uczulenia.

Środki chemiczne w postaci globulek, past, kremów, używane dopochwowo, są mało skuteczne. Ich działanie w założeniu polega na zabiciu plemników, co w rzeczywistości nie zawsze ma miejsce.

Zdarza się, że plemnik nie zostaje całkowicie zniszczony, a jedynie uszkodzony. Taki plemnik może zapłodnić komórkę jajową, skutkiem czego może urodzić się dziecko z wadami rozwojowymi.

Należy wspomnieć o jeszcze jednym środku, bardzo popularnym, zwanym także środkiem antykoncepcyjnym, którego działanie jednak nie jest antykoncepcyjne, bo nie zapobiega poczęciu, lecz utrudnia zagnieżdżenie się i rozwój dziecka w błonie śluzowej macicy. Jest to wkładka wewnątrzmaciczna, inaczej nazywana spiralą. Jej obecność w jamie macicy wywołuje stan zapalny błony śluzowej macicy. Doprowadza do licznych wybroczeń z niej i uniemożliwia dalszy rozwój dziecka.

4. Animator przypomina definicję antykoncepcji i zadaje pytanie:

A co się stanie z dzieckiem, jeśli zostanie poczęte mimo zastosowania środka antykoncepcyjnego?

Proszę, abyście wszyscy wypowiedzieli się na ten temat.

Animator podsumowuje różne rozwiązania. Jeśli jednym z rozwiązań jest aborcja, animator dodaje, że wbrew oczekiwaniom, swobodny dostęp do środków antykoncepcyjnych nie zmniejsza liczby aborcji.

5. Animator rozdaje każdemu uczestnikowi po 2 samoprzylepne kartki i mówi:

Odwołując się do informacji, które zdobyliście na dzisiejszym spotkaniu, wpiszcie na kartkach argumenty „za” i „przeciw” antykoncepcji. Kartki te przypniemy do planszy i potem odczytamy.

za antykoncepcją	Argumenty	przeciw antykoncepcji

Uczestnicy podchodzą do planszy i przylepiają karteczki w odpowiednim miejscu.

Animator na zakończenie przytacza słowa amerykańskiego lekarza Johna Kippleya:

Człowiek powinien rozwiązywać problemy życia w sposób, który nie niszczy autentycznych wartości ludzkich.

John Kippley